

ENRIC PLA

«Castor és un monument a la perversitat del model productiu»

De xicotet fou veí de Sanchis Guarner; a la universitat, fou admirador d'Ernest Lluch; i des del passat 24M és l'únic alcalde que Podem té al País Valencià. Parlem amb Enric Pla, primer edil de Vinaròs.

Entrevista de Violeta Tena

Què duu un professor d'història d'institut a presentar-se com a candidat de la marca blanca de Podem –Tots i totes som Vinaròs– a l'alcaldia del seu poble?

—Tot plegat comença amb el malestar que esclata el 15M, un malestar que els

partits polítics no entenen. El 15M posà de manifest que calia una política de canvi real en l'espai públic i en els serveis públics. El silenci de la socialdemocràcia davant d'aquesta pèrdua de drets socials porta molta gent a fer el pas des de l'activisme social i sindical cap a l'activisme

polític. Jo sóc una d'aquestes persones. Ací a Vinaròs jo em vaig implicar en la sectorial d'educació. Alguns companys em van empenyar a presentar-me a les primàries de Tots i totes som Vinaròs. Jo pensava que eixiria en els llocs intermedis, però no fou així i la gent em va fer confiança. Crec que els processos d'unitat popular han tingut èxit allí on Podem s'ha apartat i han participat independents amb certa projecció social. A Vinaròs estem en la mateixa dinàmica que Madrid, Barcelona, Vigo o Saragossa.

Nosaltres ens vam presentar amb la convicció que teníem un bon programa de govern i que podíem governar. No ens presentàvem com un partit xicotet, amb ambició de fer oposició.

—Aquesta setmana es compliran dos anys de tot l'enrenou provocat per la plataforma Castor, que va aprovar un govern socialista i va gestionar un de popular. Fins a quin punt creu que el malestar generat per la plataforma gasista va influir en la seua elecció com a alcalde?

—Crec que els bons resultats de Tots i totes som Vinaròs no hi estan vinculats. S'ha de reconèixer que a Vinaròs, en el moment de la instal·lació, la majoria de la població es va deixar enlluernar i no hi va haver oposició, com sí que n'hi hagué a Alcanar. Va haver-hi certa complicitat social, per a vergonya nostra.

En el moment que comencen els terratrèmols, els ciutadans ja havien constatat que no havia donat els llocs de treball promesos i que no era el manà que havien fet creure. Castor és un exemple de com els elefants blancs no existeixen. La gent pensa que la salvació d'un poble passa per la instal·lació d'una gran empresa, però les empreses no pensen en la gent ni en el territori.

Castor és paradigmàtic de l'economia actual: quan hi ha beneficis guanya el sector privat; i quan hi ha pèrdues ha de rescatar el sector públic. Aquest és un sistema pervers que ha parasitat el sistema públic. Cal trencar amb aquesta dinàmica.

—Aquest agost es va publicar que el Govern espanyol no dona per tancada definitivament la plataforma.

—La informació procedeix d'una pregunta parlamentària a una diputada de Convergència on el que se li comunica és l'estat de la infraestructura. No hi ha novetat en allò que li responen: ningú ha

dit mai que el tancament fos definitiu. Nosaltres som partidaris que la planta es tanque definitivament perquè la seguretat i la tranquil·litat dels veïns està per sobre de qualsevol altra consideració. Castor és un monument a la perversitat de l'actual model productiu.

—Com vostè explicava, quan es va instal·lar Castor, molts van pensar que seria una font de riquesa. Finalment, tot ha estat una gran engalipada. De què depèn el futur de Vinaròs, un municipi, d'altra banda, amb grans dèficits d'infraestructures?

—Vinaròs podria ser un gran emplaçament logístic perquè està equidistant de tres ciutats molt potents com són València, Barcelona i Saragossa. Però la manca d'unes bones infraestructures ens ha deixat aïllats. L'N-232, que ens hauria de comunicar amb l'Aragó i el Cantàbric, és la carretera més endarrerida de tota la xarxa. És l'obra que més temps fa que està licitada, sense que s'haja fet res. A banda, tenim la rèmor de l'autopista AP-7 i unes connexions ferroviàries que són molt penoses. Paradoxalment, som un territori de cruïlla, però estem molt aïllats.

Dit això, el model econòmic de la ciutat no pot quedar només limitat al turisme. El turisme és important —no caldria sinó— però necessitem un tipus de turisme que busque el valor afegit, no d'apartament massiu. Però, a banda d'això, Vinaròs ha estat pesquer, industrial... i cal recuperar sectors d'aquesta mena, i ara apostar per l'agricultura de qualitat, la indústria cultural, la indústria de les idees i de la innovació. No podem conformar-nos a ser un país de cambres.

—En quina mesura el Maestrat s'ha vist perjudicat pel fet d'estar en un extrem de la frontera administrativa?

—A l'interior de la província de Castelló, amb l'excepció de l'Alcora i Onda, hi ha un desert demogràfic. Crec que la falta de comarcalització del País Valencià ha perjudicat molt el territori. Es va apostar pel model de les diputacions, en lloc de sistemes mancomunats

i comarcalitzats. Ens calen economies d'escala, on es faciliten els lligams entre territoris pròxims; ens calen comarques vives i actives. En aquests moments, la línia Vinaròs, Benicarló, Peníscola és una excepció habitada dins d'un país deshabitat.

—Vinaròs és terra de frontera...

—No, no ho és, perquè no hi ha separació. La naturalitat de les relacions socials, econòmiques i sanitàries provoca que la separació no siga més que un detall administratiu. Aquesta és una terra de confluència.

—Quina opinió té sobre el procés d'independència que viu Catalunya?

—Jo sóc partidari del dret a decidir, sempre. Consultar la gent és bo en tots els aspectes.

Dit això, tinc una opinió crítica amb el nacionalisme. Darrere d'una bandera sempre hi ha morts, guerres i persones que es llancen els uns contra els altres. En aquest aspecte, jo estic a favor de la memòria històrica, de la llengua, de les tradicions, però considere que hi ha unes altres prioritats. Amb el 23% d'atur i serveis socials en regressió, crec que és obscè plantejar-se abans aquestes qüestions.

—Vostè governa amb PSOE i Compromís. Com veu l'hipotètic pacte entre Compromís i Podem?

—Jo crec que els pactes contra natura que la gent no sent com a propis no sumen, sinó que resten. Si la gent de Compromís i Podem no veuen que té un sentit real, potser és millor deixar-ho córrer.

—Aquesta és una etapa que ha despertat molta expectació, com va passar durant de la Transició. Li fa por que repetim els errors de la Transició?

—Sí. El Partit Socialista no ha viscut encara el canvi generacional que calia i continuen pervivint molts tics i personatges de la vella política. Fins al punt que estic convençut que el seu objectiu després de les eleccions estatals és governar amb Ciutadans. L'alternativa real de futur obliga que la gent de Podem siga influent. ●

➤ DE PROFESSOR D'INSTITUT A ALCALDE

Fill d'un arqueòleg que acabà sent director del Museu d'Història de València, Enric Pla va passar els primers anys d'infantesa i de joventut en una casa llogada a la plaça de Cánovas del Castillo, on eren veïns del filòleg i historiador Manuel Sanchis Guarnier. "Aleshores ell exercia com a professor de francès a l'institut Sant Vicent Ferrer. El recorde com el savi despistat de les pel·lícules, un home bonhomí, entranyable, molt pacífic, amb qui era complicat no simpatitzar. Amb el temps, vaig descobrir quin era l'abast de la seua figura". Com a veïns, la família Pla va viure en primera persona la campanya de persecució contra l'autor de *La ciutat de València*. "Fou una situació molt injusta perquè era una persona intel·lectual i partidària del diàleg. Era inimaginable que fóra objecte de tant d'odi. El cas de Sanchis Guarnier és paradigmàtic de com durant la transició valenciana es va llançar a perdre el cabal intel·lectual i científic de gent molt valuosa".

Aquells anys d'efervescència i xoc al País Valencià els va viure Pla des de la Universitat de València, on va estudiar història, influït pels seus professors de COU Alfons Ginés i Rafa Valls. "En la facultat la persona a qui més admirava era Ernest Lluch, a pesar de no ser professor meu". En aquella etapa va compartir militància en el Moviment Comunista del País Valencià amb persones com els arquitectes i urbanistes Carles Dolz i Just Ramírez o l'activista Cristina Piris. Les ganes de canvi, explica, eren enormes però "després de la realitat no va estar a l'altura de les expectatives. Els partits socialdemòcrates van prendre una deriva a favor dels interessos de l'oligarquia política i empresarial i es van oblidar dels ciutadans. La política no ha estat a l'altura. Que els polítics europeus visquen com una tragèdia que els grecs voten dona idea de fins on s'ha pervertit la situació".

Amb el títol de catedràtic d'història sota el braç, Enric Pla va començar a exercir l'ofici de professor per diversos punts d'Espanya fins que fa deu anys ell i la seua família van decidir instal·lar-se a Vinaròs. Des del 24M n'és alcalde. Diu que pensa ser tan rigorós com ho era amb els seus alumnes de l'institut Leopoldo Querol.